

“Sóm sospitosos de ser terroristes”

A ‘Jo també sóc catalana’ (Ed. Columna), Najat el Hachmi narra com haver d’immigrar va marcar la seva vida. Va néixer al Marroc, però als vuit anys va marxar a Vic, on el seu pare vivia des que ella havia nascut. L’autora tracta la cerca de la pròpia identitat entre dos mons a través de l’idioma, la religió i la maternitat.

Najat el Hachmi va néixer a Nador (Marroc) quan el seu pare ja havia emigrat a Catalunya. Des dels vuit anys viu a Vic i actualment treballa de mediadora per a l’Ajuntament. Ha estudiat filologia àrab i *Jo també sóc catalana* és el seu primer llibre. El Hachmi ens acosta amb aquesta primera obra al desarrelament que significa sentir-se entre dues cultures.

—L’atenció mediàtica que rep la immigració ajuda a comprendre la situació dels nousvinguts o els perjudica?

—El problema és que es parla molt d’etiquetes i deixem de parlar de persones. Es parla d’immigrants com si no ens poguessin sentir, no de tu a tu. És perjudicial perquè es diuen barbaritats; de vegades repasso els diaris i penso: si no hi hagués la immigració, de què parlarien els periodistes?

—Què li sembla aquesta moda del mestissatge i la interculturalitat?

—Depèn de com es tracti, però la majoria de les vegades ens quedem en el folklore, i les persones no som folklore, som el dia a dia, no som alquena i te de menta. És trist que es destinin tants recursos a aquest nivell i no a qüestions fonamentals, que són el que fa que la gent se senti integrada en una societat. Hi ha molta gent, tant immigrants com no immigrants, que treballa amb una precarietat increïble, que té un habitatge propi del Tercer Món. Aquestes festes queden molt bé per a un dissabte a la tarda, però fan la sensació de parc temàtic. Un cop passades, les diferències continuen. Trobo que està bé com a punt de trobada, però sense exaltació. Potser a mi no m’agrada el cuscús, però no per això sóc menys magribina.

—Com s’ha rebut el seu llibre?, ha sorprès que sigui tan jove i escrigui en un català perfecte?

—El món editorial potser esperava una cosa més tova. Molta gent em diu que és dur, però tant per a la població d’acollida com per als immigrants. Reparteix bufetades a tothom. Està fet de contradiccions, mostra un camí difícil.

—Li ha costat gaire despullar-se davant del lector?

—La veritat és que, quan repassava el llibre, en l’última correcció sentia un cert pudor perquè hi havia coses molt íntimes, però crec que els sentiments que jo explico tampoc no són tan diferents del que pugui sentir qualsevol altra persona. Tots, quan hem passat per l’adolescència, ens hem sentit com Gregor Samsa, el protagonista de *La metamorfosi*: malament amb el propi cos i amb tot el que ens envolta. Amb aquesta sensació de no ser d’enlloc. Potser en el meu cas aquesta sensació estava amplificada perquè la generació anterior està representada per la cultura d’origen i, la meua, per la cultura d’aquí, però el canvi és el mateix.

—En què consisteix la seva feina de mediadora?

—Estic acollint les famílies nousvingudes a Vic (Osona) en l’ensenyament. Quan una família ve a inscriure el seu fill a l’escola, la rebem, ens hi entrevistem per veure la seva situació, els comuniquem l’escola adjudicada i els acompanyem al centre.

—Les pors dels nousvinguts que arriben s’identifiquen amb les que explica vostè al llibre?

—No. Quan la gent arriba hi ha molta predisposició, està oberta a tot.

No es coneix realment la situació d'aquí i hi ha coses que ni se les plantegen. Tenen la il·lusió de conèixer un nou món, els problemes arriben quan porten uns anys aquí i ja s'han trobat amb tota una sèrie de dificultats.

—Creu que va ser més fàcil per a la gent que va arribar com vostè, quan hi havia menys immigració?

—Quan jo vaig arribar, fa disset anys, ningú no sabia res d'immigració, i a mi se'm va tractar amb prou normalitat a l'escola, al barri... Des de fa uns anys hi ha tota una sèrie de prejudicis amb la població que ve del Magrib, sobretot després de l'11-S i l'11-M. Ara hi ha mala premsa, tots són sospitosos de terroristes fins que no es demostrï el contrari.

—On veu la solució?

—L'única via es la coneixença mútua i que hi hagi polítiques més de sentit comú i menys "folklorades". També hi ha un altre factor, i és que no es treballa gens amb la societat d'acollida, la qual també ha de tenir veu perquè parli de la immigració.

—En el llibre hi ha un debat entre acollir la cultura catalana o mantenir la pròpia. Quina és l'actitud més adequada?

—Oblidar els propis orígens és impossible, tens un passat i no el pots esborrar així com així. L'actitud més sana per a un mateix és jugar amb aquest llegat i fer-lo servir quan a un li convingui. Cal ser crític no solament amb el que és teu sinó també amb el que t'envolta. Ni tan sols aquí la gent no té una sola cultura, cadascú té el seu llegat.

—Què opina de la polèmica llei francesa contra els símbols religiosos a l'escola?

—És una mica absurd centrar-se en el que una persona porta al cap quan hi ha tants problemes per debatre. El problema real a França no és el símbol religiós, sinó que hi ha dos milions de francesos que no se senten representats pel govern. Són musulmans que es pregunten on és l'ègalité i la liberté.

—Aquest llibre l'ajuda més a vostè o als altres?

—A mi m'ha ajudat molt, ha estat una catarsi increïble. En acabar el lli-

JORDY PLAY

"El meu fill ja ha nascut aquí i tot això del Marroc li sembla una mica llunyà. D'aquí fins que comenci a buscar feina poden passar quinze o vint anys i Catalunya pot haver canviat molt. Ara, que hi ha tanta immigració que potser d'aquí vint anys la cosa s'haurà normalitzat. No sé cap a on anirà Catalunya, crec que està en el moment de decidir cap a quin model d'immigració vol anar."

bre vaig tenir la sensació d'haver-me definit. Però pel que fa al lector també pot ser interessant. A mi, als quinze anys, un llibre com aquest m'hagués ajudat molt per veure que el que em passava era normal. I a la persona que no té res a veure amb tot això també li pot servir per mirar-se la immigració des de la perspectiva de les persones i no pas de les xifres.

—La gent marxa del Marroc per motius econòmics o de realització personal?

—L'ideal és que la persona pogués quedar-se al seu lloc, i a partir d'aquí, créixer. El factor econòmic hi és, però la gent que emigra no és la més pobre, perquè aquests no tenen recursos per marxar. Allà el sistema no permet que puguis tenir projectes personals.

No solament en qüestió econòmica sinó també d'altres tipus de llibertats.

—La generació del seu fill ho tindrà més fàcil o haurà de passar pel mateix procés?

—Espero que no, més que res perquè ell ja ha nascut aquí i tot això del Marroc li sembla una mica llunyà. D'aquí fins que busqui feina poden passar quinze o vint anys i Catalunya pot haver canviat molt. Ara, hi ha tanta immigració que potser d'aquí a vint anys la cosa s'haurà normalitzat. No sé cap a on anirà Catalunya, crec que ara està en el moment de decidir quin model d'immigració vol. La política que es faci ara serà la que determinarà el futur del meu fill.

Aitana Fuertes Jávega